

Varkenshouderij Ashorst B.V. in Horst aan den Maas

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvulling daarop**

5 september 2007 / rapportnummer 1735-91

INHOUDSOPGAVE

1. OORDEEL OVER HET MER	1
1.1 Inleiding.....	1
1.2 Oordeel	1
1.3 Toelichting op het oordeel.....	2
1.3.1 Referentiesituatie	2
1.3.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma).....	2
1.3.3 Luchtkwaliteit	3
2. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER EN AANBEVELINGEN	4
2.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven	4
2.2 Geluid.....	5
2.3 Geurhinder	5
2.4 Flora en fauna	5
2.5 Bijproducten.....	6

BIJLAGEN

1. Projectgegevens
2. Inspraakreactie

1. OORDEEL OVER HET MER

1.1 Inleiding

De firma Ashorst BV is voornemens haar varkensbedrijf aan het Veld Oostenrijk 50 te Horst aan de Maas uit te breiden. In de nieuwe situatie worden:

- bestaande stallen aangepast;
- 3 nieuwe stallen gerealiseerd voor in totaal 4.560 vleesvarkens en 2.688 biggenplaatsen;
- een biogasinstallatie geplaatst.

De totale bedrijfsomvang bedraagt in de nieuwe situatie 1.600 zeugen, 5.808 biggen, 500 opfokzeugen en 9.819 vleesvarkens.

Voor de voorgenomen activiteiten wordt een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen¹.

1.2 Oordeel

De Commissie voor de milieueffectrapportage (verder in dit advies 'de Commissie' genoemd) is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER tezamen met de aanvullingen daarop aanwezig is** om het milieubelang bij de besluitvorming een volwaardige plaats te kunnen geven².

Aanvankelijk constateerde de Commissie bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen enkele essentiële tekortkomingen. Deze hadden betrekking op:

- de wijze waarop de referentiesituatie in het MER was meegenomen;
- de beschrijving en onderbouwing van het meest milieuvriendelijk alternatief (mma);
- de informatie met betrekking tot de effecten op de luchtkwaliteit.

Daarnaast signaleerde de Commissie een aantal niet essentiële tekortkomingen c.q. onduidelijkheden op het gebied van:

- bepaalde keuzes t.a.v. de onderzochte alternatieven;
- het akoestisch onderzoek;
- bepaalde aannames en keuzes t.a.v. luchtkwaliteit;
- effecten op flora en fauna;
- de onderbouwing van de hoeveelheid bijproducten.

Bovenstaande punten zijn gedeeltelijk behandeld in een aangevuld MER. Alle essentiële informatie die ten behoeve van de besluitvorming noodzakelijk is, is met het aangevulde MER voorhanden. Een aantal aspecten dat in het verzoek om aanvulling is opgenomen is door de initiatiefnemer niet uitgewerkt. Aan

¹ Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure en de rol van de Commissie wordt verwezen naar bijlage 1.

² Dit advies bevat het oordeel van de Commissie over het MER inclusief de aanvullingen. De aanvullingen hebben niet ter inzage gelegen. Insprekers zijn dus niet in de gelegenheid geweest kennis te nemen van de inhoud van de aanvullingen. De Commissie beveelt aan om deze aanvullende informatie bij de eerstvolgende mogelijkheid openbaar te maken.

deze aspecten zal naar de mening van de Commissie bij de vergunningverlening alsnog aandacht moeten worden besteed.

De Commissie vindt het MER inclusief de aanvullingen geen goed voorbeeld van een toegankelijk en evenwichtig MER. De structuur van het MER, de transparantie van informatie en de wijze van presenteren is voor verbetering vatbaar.

In paragraaf 1.3. licht de Commissie toe welke essentiële informatie in het MER ontbrak en hoe daar in het aangevulde MER mee is omgegaan. In hoofdstuk 2 doet de Commissie aanbevelingen voor het vervolg.

1.3 Toelichting op het oordeel

1.3.1 Referentiesituatie

MER

In het MER zijn de alternatieven vergeleken met de huidige bedrijfsvoering. Onder de referentiesituatie – waaraan de alternatieven moeten worden getoetst – wordt verstaan de huidige situatie inclusief autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is dat dit bedrijf in oktober van dit jaar aangepast dient te zijn aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De referentie dient dus het bedrijf te zijn dat is ingericht volgens de eisen van de IPPC en niet het huidige bedrijf. De vergelijking van de alternatieven kan daardoor ingrijpend wijzigen. De Commissie adviseerde het MER zodanig aan te passen dat de alternatieven vergeleken worden met de juiste referentiesituatie.

Aanvulling

In het aangevulde MER is de referentiesituatie aangepast aan de bovenstaande opmerkingen. De alternatieven worden in de tabellen vergeleken met de huidige situatie en met de referentiesituatie.

1.3.2 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

MER

De beschrijving van het mma is in het MER onvoldoende. Bij de beschrijving van de alternatieven in hoofdstuk 4 wordt het mma niet genoemd. Pas in hoofdstuk 6 wordt dit alternatief genoemd en niet nader onderbouwd. De Commissie plaatste verder de volgende kanttekeningen:

- In het mma wordt uitgegaan van een Combi-wasser met een emissiereductie van 95%. Uit de bijlagen blijkt het te gaan om een luchtwas-systeem van INNO+. Deze is onlangs erkend met een reductie van 75% voor geur en 85% voor ammoniak. De in het MER genoemde wasser is momenteel niet leverbaar, waarmee het mma op dit punt onrealistisch is.
- In het MER wordt gesproken over het ‘uitgekiend plaatsen’ van emissiepunten van gecombineerde wassers. In de tekst wordt nergens toegelicht op welke wijze en op welke locaties dit wordt uitgevoerd. De emissiepunten zijn alleen opgenomen in de voor de gemiddelde lezer ontoegankelijke bouwtekeningen.
- In het MER wordt ingegaan op vergisting en mestverwerking. Het concept bevat een aantal duidelijk positieve punten ten aanzien van energie-opwekking en mestafzet. Op pagina 23 van het MER wordt de bouw van de vergistingsinstallatie echter afhankelijk gesteld van de

MEP³-subsidie. Dat suggereert dat de installatie veel later of misschien zelfs helemaal niet wordt gerealiseerd en dat de alternatieven daarmee positiever worden voorgedaan dan zij in werkelijkheid zullen zijn. Dit pleit ervoor om in het MER een variant op te nemen zonder vergister en mestverwerking.

De Commissie adviseerde het MER zodanig aan te passen dat de alternatieven realistisch en goed beschreven en onderbouwd zijn. Ingeval van onzekerheden (bv. ten aanzien van de vergistingsinstallatie en de eigenschappen van de wassers) zou aangegeven moeten worden welke scenario's zich zouden kunnen voordoen en tot welke effecten die leiden. Verder adviseerde de Commissie de plaatsing van emissiepunten beter te onderbouwen, mede vanuit het milieubelang, en de ligging van emissiepunten en woningen duidelijk op te tekeningen weer te geven.

Aanvulling

In het aangevulde MER is het mma op de genoemde punten aangepast. De reductiepercentages van de luchtwassers zijn correct weergegeven en de berekeningen zijn hierop aangepast. De vergistingsinstallatie is in het aangevulde MER een vast onderdeel van de voorgenomen activiteit, dat niet afhankelijk is van de subsidieregelingen.

Over de emissiepunten blijft ondanks een aanvullende tekening onduidelijkheid bestaan. In de achtergrondrapportage "verspreidingsberekeningen geur en fijn stof" is voor de stallen 1 t/m 5 gerekend met een emissiehoogte van 9 meter en een uittreedsnelheid van 10 m/s. Met deze uitgangspunten – die overigens leiden tot een hoog energieverbruik – wordt een optimale verspreiding van de geur, fijn stof en ammoniak bereikt. In het MER is de plaatsing en de hoogte van de emissiepunten niet onderbouwd. Uit de tekeningen (bijlagen bij het MER) leidt de Commissie af dat de emissiepunten tussen de stallen geplaatst worden, op een hoogte van circa 4 meter.

Uit informatie van de initiatiefnemer is gebleken dat de emissiehoogte en uittreedsnelheid die gebruikt zijn bij de verspreidingsberekeningen juist zijn. De tekeningen bevatten op dit punt dus onjuiste informatie.

■ De Commissie adviseert om de juiste hoogte van de emissiepunten en de uittreedsnelheid expliciet in de vergunning en/of de bijbehorende tekeningen vast te leggen.

1.3.3

Luchtkwaliteit

MER

De Commissie heeft in het MER de volgende tekortkomingen geconstateerd:

- De gehanteerde geurnormen in de geurverspreidingsberekening horen bij de nieuwe Wet Ammoniak en Veehouderij (Wav) en het model V-stacks. De contouren zijn echter uitgerekend met het model NNM-Pluimplus, omdat V-stacks nog niet beschikbaar was tijdens het opstellen van het MER. Het is echter niet correct om de resultaten van NNM-Pluimplus te koppelen aan de nieuwe geurnormen. De resultaten van NNM-Pluimplus hebben waarde in zoverre dat zij de geurbelasting inzichtelijk maken. Daarmee is niet aangetoond dat voldaan zou worden aan de nieuwe geurnormen.

³ MEP = Milieukwaliteit van de Elektriciteitsproductie. De MEP-subsidieregeling is op 18 augustus 2006 stopgezet.

- De absolute ammoniak-depositiewaarden op het nabijgelegen vennen-gebied ontbreken voor zowel de uitgangssituatie als de alternatieven. Er wordt gesteld dat de depositie afneemt, maar er wordt niet duidelijk gemaakt hoeveel ammoniakdepositie over blijft. Uit grafiekjes in de bijlagen blijkt het nog altijd te gaan om vele honderden molen.
- De geurreductie van de combiwasser is zeer ongunstig ingeschat (45%). Ten tijde van het opstellen van het MER was voldoende informatie beschikbaar om uit te gaan van 70%. Overigens is de ammoniakreductie wel lager.

De Commissie adviseerde het MER op de bovenstaande punten aan te vullen.

Aanvulling

In het aangevulde MER zijn bovengenoemde opmerkingen voldoende verwerkt. Er wordt niet meer gesuggereerd dat met de berekende geurbelasting wordt voldaan aan de nieuwe geurnormen.

2. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER EN AANBEVELINGEN

2.1 Voorgenomen activiteit en alternatieven

In de AMvB Huisvesting is een drempelwaarde opgenomen, waaraan IPPC-bedrijven tenminste moeten voldoen. Voor (zeer) grote bedrijven geldt echter (conform de Wm) dat een locale afweging van belang is en dat de meest vergaande emissiereducerende maatregelen genomen zouden moeten worden.

Op basis van de recent door VROM opgestelde beleidslijn⁴ moet van bedrijven met een (zeer) hoge ammoniakemissie een extra inspanning worden vereist. Als met de best bestaande techniek (BBT) de emissiegrens van 5.000 kg wordt overschreden moet een verdergaande techniek worden toegepast. Indien de grens van 10.000 kg wordt overschreden moet altijd de meest vergaande techniek (85% reductie) worden toegepast. Het onderhavige bedrijf valt onder de categorie bedrijven met een zeer hoge ammoniakemissie.

De Commissie constateert dat het voorkeursalternatief en alternatief 1 niet voldoen aan de voorwaarden voor IPPC-bedrijven, zoals opgenomen in de nieuwe beleidslijn. Indien de gemeente Horst aan de Maas de nieuwe beleidslijn volgt zijn het voorkeursalternatief en alternatief 1 niet reëel. Indien de gemeente de beleidslijn niet volgt zal – conform de IPPC-omgevingstoets – gemotiveerd moeten worden waarom hiervan wordt afgeweken en op welke (andere) wijze rekening wordt gehouden met lokale omstandigheden.

- De Commissie beveelt aan om bij de vergunningverlening aan te geven op welke wijze met de nieuwe beleidslijn zal worden omgegaan.

In het voorkeursalternatief wordt deels ingezet op een combinatie van twee emissiebeperkende technieken om zo tot een 95% reductie van de uitstoot van ammoniak te komen. Dit is echter (nog) niet in de Regeling Ammoniak en Veehouderij (RAV) geregeld.

⁴ Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing Ammoniak en Veehouderij, d.d. 26 juni 2007.

- De Commissie adviseert bij de vergunningverlening uit te gaan van de technieken die volgens de geldende regelgeving toepasbaar zijn.

2.2 Geluid

Overschrijding van de richtwaarden uit de Handreiking industrielawaai is mogelijk tot het referentieniveau van het omgevingsgeluid. Uit het akoestisch rapport en de aanvulling daarop blijkt dat wordt uitgegaan van een verhoogd referentieniveau van het omgevingsgeluid op basis van meetresultaten voor de nachtperiode uit 2001, waarin een grote variatie in meetresultaten is geconstateerd. In de aanvulling op het akoestisch rapport wordt vervolgens opgemerkt dat een toetsingswaarde van 45-45-35 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode “alleszins redelijk” is. De Commissie is van oordeel dat deze veronderstelling voorbarig is, omdat deze is gebaseerd op oude en onvolledige gegevens (alleen voor de nachtperiode).

- De Commissie adviseert bij vergunningverlening actuele gegevens te publiceren over het referentie(geluid)niveau in de omgeving voor de dag-, avond- en nachtperiode en de toetsing en eventuele geluidbeperkende maatregelen te baseren op deze actuele gegevens.

2.3 Geurhinder

In het MER wordt gesuggereerd dat onderzoek van Sterksel zou aangeven dat brijvoer niet leidt tot een significante toename van de geurhinder. Dit hangt echter af van de samenstelling van de bijproducten. Toename van geurhinder door toepassing van brijvoer is op basis van de informatie in het MER niet uit te sluiten.

- Om toename van geurhinder te voorkomen geeft de Commissie in overweging de lucht afkomstig van de voerkeukens via de wassers te leiden.

2.4 Flora en fauna

In het MER is slechts beperkt aandacht besteed aan flora en fauna en de daarbij behorende regelgeving. Gezien de ligging van het bedrijf vlak naast het kwetsbare natuurgebied Castenrayse Vennen⁵ is de kans reëel dat een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig is. Daarvoor kan aanvullend onderzoek nodig zijn.

- De Commissie adviseert om voorafgaand aan de vergunningverlening na te gaan of een ontheffing op grond van art. 75 Ffw nodig is en of deze verleend zal worden.

⁵ De Castenrayse Vennen zijn onderdeel van de Provinciale Ecologische Structuur (PES) van de provincie Limburg.

2.5 Bijproducten

De aanvullende notitie over het verbruik van bijproducten suggereert dat de hoeveelheid bijproducten (die als afvalstof worden aangemerkt) net onder de kritische grens van 15.000 ton blijft. In deze notitie wordt bovendien gesteld dat “Ashorst B.V. vindt dat alle bijproducten, die geschikt zijn om aan de varkens te vervoederen, niet bestempeld dienen te worden als afvalstoffen”. Bij een verbruik van meer dan 15.000 ton zou de provincie Limburg het bevoegd gezag zijn in plaats van de gemeente Horst aan de Maas. Op basis van de geleverde informatie kan niet worden beoordeeld hoe groot het voerverbruik per diercategorie is en of de hoeveelheid bijproducten correct is weergegeven.

- De Commissie adviseert om bij vergunningverlening een goede onderbouwing te leveren van de hoeveelheid bijproducten.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Ashorst B.V.

Bevoegd gezag: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas

Besluit: het verlenen van een vergunning in het kader Wet Milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: uitbreiding van een varkenshouderij

Betrokken documenten:

- Milieueffectrapportage Varkenshouderij Ashorst B.V., DLV Bouw, Milieu en Techniek BV, oktober 2006, gewijzigde versie december 2006 en aangepaste en aangevulde versie 7 juni 2007 (ontvangen 3 juli 2007);
- Vergunningaanvraag Wet Milieubeheer, DLV Bouw, Milieu en Techniek BV, oktober 2006;
- Divers kaartmateriaal, DLV Bouw, Milieu en Techniek BV;
- Dimensioneringsplan luchtwassing, Inno+ B.V., 20 oktober 2006;
- Rapport Verspreidingsberekeningen geur en fijn stof Ashorst BV, SGS Environmental Services, 2006;
- Rapport Inpassing bedrijf Ashorst B.V., Dienst landelijk Gebied Limburg, 29 september 2005 / gewijzigd 22 november 2005;
- Rapport Prognoseberekeningen Geluidsuitstraling industrielawaai, HMB B.V., 20 maart 2006;
- Aanvullende notitie Akoestisch rapport, HMB B.V., 9 december 2006;
- Aanvulling en extra toelichting op revisievergunningsaanvraag Wet Milieubeheer, DLV Bouw, Mileu en Techniek BV, 8 maart 2007.

De Commissie heeft kennis genomen van een inspraakreactie, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Zie bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: het Horster weekblad De Echo, 24 maart 2006

aanvraag richtlijnenadvies: 23 maart 2006

ter inzage legging startnotitie: 28 maart tot en met 8 mei 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 7 juni 2006

richtlijnen vastgesteld: 20 juni 2006

kennisgeving MER in: Nieuwsfeiten Horst aan de Maas, 23 februari 2007

aanvraag toetsingsadvies: 25 oktober 2006

ter inzage legging MER: 23 februari tot en met 9 april 2007

aanvulling op het MER: 3 juli 2007

toetsingsadvies uitgebracht: 6 september 2007

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

dr. ir. N.W.M. Ogink

dhr. C. Spapens

BIJLAGE 2: Inspraakreactie

1. Boskamp & Willems advocaten, namens G.M. Madou, Eindhoven

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Varkenshouderij Ashorst B.V. in Horst aan de Maas

De firma Ashorst BV is voornemens haar varkensbedrijf aan het Veld Oostenrijk 50 te Horst aan de Maas uit te breiden. In de nieuwe situatie worden de bestaande stallen aangepast; nieuwe stallen gerealiseerd en een biogasinstallatie geplaatst. Voor de voorgenomen activiteiten wordt een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2093-8